

Komendant
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej
im. gen. bryg. Wilhelma Orlika – Rückemanna
w Lubaniu

Lubań, dnia 22.02.2018 r.
Egz. nr 2.

OŚRODEK SZKOLEŃ SPECJALISTYCZNYCH
STRAŻY GRANICZNEJ
Nr 484/18
Wpłynęło 22 LUT 2018 r.
Zal. str.

ppłk SG Aneta WIECZOREK

**Kierownik Zakładu Ogólnozawodowego
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika –
Rückemanna w Lubaniu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „*Prawidłowość opracowania pakietów dydaktycznych do wybranych szkoleń i kursów doskonalących*”, zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej pod poz. nr 2 w „Planie kontroli przewidzianych do realizacji przez Referat Kontroli w Kierownictwie Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu na rok 2017”, nr wch. 3191/16 z dnia 2.12.2016 r., w trybie zwykłym. Termin rozpoczęcia kontroli przeniesiony z II kwartału na IV kwartał 2017 roku, zgodnie z „Aneksem nr 1 do Planu kontroli przewidzianych do realizacji przez Referat Kontroli w Kierownictwie Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu na rok 2017”, nr wch. 1538/17 z dnia 24.05.2017 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie *Wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych stanowiących załącznik do Decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych*¹ w związku z Decyzją Nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych².

¹ Dz. Urz. MSWiA poz. 43 z późn. zm., zwanych dalej Wytycznymi.

² Dz. Urz. KGSG poz. 47, z późn. zm.

Zajęcia dydaktyczne szkoleń kwalifikowanych, szkoleń/kursów z zakresu kynologii służbowej, kursów doskonalących oraz szkoleń specjalistycznych są prowadzone w oparciu o pakiet dydaktyczny. Pakiet dydaktyczny⁷, to zbiór materiałów dydaktycznych wspomagających proces przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności odnoszących się do zagadnień, które są zawarte w programach szkolenia z określonego przedmiotu/działu lub szkolenia specjalistycznego/kursu doskonalącego. Kontrolą objęto pakiety dydaktyczne opracowane do kursów doskonalących/szkoleń, jakie odbyły się w okresie objętym kontrolą. Próba badawcza została utworzona po ustaleniu liczby zrealizowanych przez kontrolowany Zakład w 2017 roku różnorodnych przedsięwzięć szkoleniowych wykazanych w ofercie Ośrodka na rok 2017, na podstawie Harmonogramu Szkolenia Centralnego OSS SG na rok 2017 zamieszczonego w Centralnej Bazie Szkolonych⁸. Nieistotnym dla kontroli była liczba edycji danego szkolenia/kursu doskonalącego, gdyż do kolejnej edycji wykorzystywano te same pakiety. Do sporządzenia wykazu nie wzięto pod uwagę warsztatów, seminariów, doskonalenia lokalnego i określonych w CBSz jako szkolenia pozostałe - inne, do których nie ma obowiązku opracowania pakietu dydaktycznego oraz takich, które z różnych przyczyn nie odbyły się w 2017 roku.

Na podstawie tak utworzonego wykazu⁹ do kontroli wytypowano co 2 kurs doskonalący/szkolenie kwalifikowane, zaczynając od pierwszego, stanowiące 50% określonych powyżej przedsięwzięć szkoleniowych. Próba objęto 100% pakietów, które opracowali funkcjonariusze ZO OSS SG. Z uwagi na dużą liczebność pakietów opracowanych dla tematów do szkolenia podstawowego funkcjonariuszy Straży Granicznej, za przeprowadzenie których odpowiedzialni byli funkcjonariusze z ZO OSS SG, do próby przyjęto losowo, wg osądu kontrolera i dostępności badanych dokumentów 27 ze 146 pakietów, co stanowiło 18% ogółu pakietów wykorzystywanych do omawianego szkolenia.

Ustalenia stanu faktycznego w kontrolowanym obszarze zostały dokonane na podstawie dokumentów udostępnionych kontrolerowi oraz wyjaśnień osób z podmiotu kontrolowanego. Szczegółowe ustalenia zawarto w notatce służbowej z dnia 5.02.2018 r.¹⁰ Oceny dokonano na podstawie ustaleń przeprowadzonych w toku czynności kontrolnych, biorąc pod uwagę przyjęty miernik oraz przyjętą skalę ocen.

Ocena pozytywna: zostanie sformułowana, jeśli nie zostaną stwierdzone żadne nieprawidłowości, a ewentualne uchybienia są sporadyczne i nie mają wpływu na kontrolowaną działalność. Dodatkowo wartość miernika nie przekroczy 20 %.

Ocena pozytywna z uchybieniami: zostanie sformułowana, jeśli nie stwierdzono nieprawidłowości, ale stwierdzone uchybienia mają charakter powtarzalny lub występują w znacznej liczbie. Dodatkowo wartość miernika nie przekroczy 20 %.

Ocena pozytywna z nieprawidłowościami: zostanie sformułowana wówczas, gdy stwierdzono nieprawidłowości, niemniej jednak nieprawidłowości te nie będą występowały w sposób powtarzający się i nie spowodują negatywnych następstw dla realizacji kontrolowanego zagadnienia. Dodatkowo wartość miernika nie przekroczy 20 %.

Ocena negatywna: zostanie sformułowana, gdy stwierdzone nieprawidłowości będą miały zdecydowany wpływ na kontrolowaną działalność, a wartość miernika przekroczy 20 %.

Pozytywnie z uchybieniami oceniono pod względem legalności i rzetelności realizację zadań wynikających z obowiązku opracowania pakietów dydaktycznych do wybranych szkoleń i kursów doskonalących przez funkcjonariuszy ZO OSS SG.

⁷ Zwany dalej pakietem.

⁸ Zwanej dalej CBSz.

⁹ Dowód nr 12 (akta kontroli 22-36) – Notatka służbowa z dnia 5.02.2018 r.

¹⁰ Dowód nr 12 (akta kontroli 22-36) – Notatka służbowa z dnia 5.02.2018 r.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1) *Rzetelność zgodności pakietów dydaktycznych z programami szkoleń i kursów doskonalących.*

Łącznie skontrolowano 61 pakietów. Z poddanych kontroli pakietom 22 zostały sporządzone w wersji papierowej, natomiast 39 opracowano w wersji elektronicznej.

W toku kontroli dokonano porównania zgodności treści zawartych w części zasadniczej pakietów (tabela przeznaczona na „Zagadnienia z programu szkolenia”) z obowiązującymi programami szkolenia podstawowego dla funkcjonariuszy Straży Granicznej¹¹ i kursów doskonalących.

Stwierdzono uchybienia polegające na rozbieżnych treściach pomiędzy programem kursu a treściami zawartymi w pakiecie polegającymi na:

- zamianie wyrazu bądź nie dopisaniu wyrazu uwzględniającego pełną treść zagadnień wynikających z programu w 3 przypadkach^{12;13;14},
- rozbieżności pomiędzy czasem wynikającym z programu przeznaczonym na temat tj. zamiast 3 godzin lekcyjnych w pakiecie wskazano 2 jednostki czasowe – w 1 przypadku¹⁵,
- brak wyszczególnienia kilku punktów wynikających z ram programu w 3 przypadkach^{16;17;18}.

Za powyższe uchybienia odpowiadają funkcjonariusze bezpośrednio odpowiedzialni za opracowanie pakietów¹⁹, a pośrednio z racji sprawowanego nadzoru

z Kierownik Zakładu.

Kierownik tłumaczyła²⁰ je jako wynik oczywistych pomyłek pisarskich osób sporządzających pakiety. W kwestii czasu przeprowadzenia zajęć wskazywała, iż mimo błędu w treści pakietu zajęcia odbyły się w prawidłowym wymiarze godzin, co potwierdził wydruk z elektronicznego dziennika lekcyjnego, załączony do protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień. Kierownik w tych samych wyjaśnieniach zapewniła, że pominięcie punktów wynikających z ram programu w części zasadniczej pakietu nie ma żadnych skutków, gdyż o pominięte treści są rozbudowane punkty zawarte w treści pakietu. Wiedza przekazywana słuchaczom w trakcie zajęć wg Kierownika jest zgodna z zagadnieniami programowymi, przekazywana

¹¹ Zwane dalej szkoleniem.

¹² Pakiet pt.: Wspólne patrole - udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia temat nr 4: Działania funkcjonariuszy SG na miejscu wystąpienia sytuacji kryzysowej (miejscu zdarzenia) – (np.: powódź, pożar, zaginięcie ludzi, wypadek na drodze, impreza masowa).

¹³ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej DZIAŁ III DOKUMENTY W ODPRAWIE GRANICZNEJ temat nr 5: Budowa i zabezpieczenia innych polskich dokumentów wydawanych obywatelom RP uprawniających do przekroczenia granicy.

¹⁴ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Dział IV Legitymowanie osób i kontrola ruchu drogowego temat nr 15: Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej – utrwalenie wiadomości.

¹⁵ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Dział II Służba w terenie temat nr 10: Rozmowa jako metoda uzyskiwania informacji w działalności służbowej Straży Granicznej.

¹⁶ Pakiet pt.: KURS DOSKONALĄCY Przygotowanie funkcjonariuszy do realizacji zadań służbowych w ramach współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz innymi państwami w ramach umów bilateralnych temat nr 7: Ewakuacja i samoewakuacja z pojazdu. Pierwsza pomoc w trakcie realizacji zadań służbowych.

¹⁷ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Bezpieczeństwo i higiena pracy temat nr 4: Ocena ryzyka zawodowego w Straży Granicznej.

¹⁸ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Bezpieczeństwo i higiena pracy temat nr 16: Wypadki komunikacyjne.

¹⁹ Dane poszczególnych funkcjonariuszy zawarte w aktach kontroli.

²⁰ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

przez wykładowcę, który z założenia posiada zasób wiedzy na dany temat, a którego nie może zastąpić przypadkowa osoba, gdyż do realizacji tego typu kursu niezbędne są odpowiednie kwalifikacje²¹, określone odrębnymi przepisami. Kierownik podkreśliła, że pakiet ma charakter wyłącznie pomocniczy dla wykładowcy.

W związku z tym, że kontroli nie podlegał wymiar merytoryczny treści przekazywanych słuchaczom powyższe wyjaśnienia kontroler przyjął za wystarczające, jednakże wymagające wydania zaleceń w tym obszarze.

Uwzględniając przyjęty do kontroli miernik i ustalenia z kontroli, kontroler **pozytywnie** ocenił działalność ZO OSS SG w badanym obszarze.

2) *Legalność i rzetelność opracowania, zatwierdzenia, aktualizowania i przechowywania pakietów dydaktycznych.*

W trakcie kontroli nie odnoszono się do merytorycznej strony zbadanych konspektów, zweryfikowano jedynie ich zawartość pod kątem wymogów określonych w Decyzji 67.

Wszystkie poddane kontroli pakiety, poza 22 kwestiami, zawierały elementy wskazane w § 7 ust. 3 i ust. 4 Decyzji 67 oraz były zgodne ze wzorem pakietu określonego w załączniku nr 4 do Decyzji 67.

W poddanych czynnościom kontrolnym stwierdzono n.w. uchybienia:

- 1) w 3 pakietach²² opracowanych przez tego samego funkcjonariusza zamiast „Kluczowe treści merytoryczne” jest „Założenia merytoryczne” oraz zamiast „Wskazówki metodyczne” jest „Założenia organizacyjne”,
- 2) w 15 pakietach²³ opracowanych przez te same funkcjonariuszki na stronie tytułowej pakietu nie wpisano danych: stopień, imię i nazwisko bezpośredniego przełożonego,
- 3) w 3 pakietach²⁴ opracowanych przez tego samego funkcjonariusza na stronie tytułowej pakietu nie wpisano danych: stopień, imię i nazwisko bezpośredniego przełożonego,
- 4) w 1 pakiecie²⁵ opracowanym przez jednego funkcjonariusza brakowało wskazania miejsca, w którym się znajdują „Kluczowe treści merytoryczne”,

co było niezgodne z elementami pakietu określonymi w § 7 ust. 3 Decyzji 67 oraz wzorem tego pakietu określonego w załączniku nr 4 do Decyzji 67.

Wg wyjaśnień Kierownika²⁶ przyczyną powstania ww. uchybień było:

- wykorzystanie przez funkcjonariusza, który opracowywał pakiety, o których mowa w pkt. 1), a który już zwolnił się z Ośrodka, wzoru pakietu jednostki podsumowującej, stanowiącego załącznik nr 5 do Decyzji Nr 12 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie organizacji i ewidencjonowania procesu dydaktycznego w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej z późn. zm.²⁷, który ma właśnie taki układ.

²¹ Dotyczy tematów z „Bezpieczeństwa i higieny pracy” oraz „Pierwszej pomocy”.

²² Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Język obcy – język angielski temat nr 2 „Wskazywanie drogi”,

Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Język obcy – język angielski temat nr 4 „Zdrowie cudzoziemca”,

Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej Język obcy – język angielski temat nr 9 „Kontrola bagażu”.

²³ Do kursu doskonalącego „Udzielanie pierwszej pomocy” (12) oraz „Wspólne patrole - udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia” (3).

²⁴ Do kursu doskonalącego Wspólne patrole - udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia” (3).

²⁵ Pakiet pt.: Szkolenie podstawowe funkcjonariuszy Straży Granicznej DZIAŁ III DOKUMENTY W ODPRAWIE GRANICZNEJ temat nr 5: Budowa i zabezpieczenia innych polskich dokumentów wydawanych obywatelom RP uprawniających do przekroczenia granicy.

²⁶ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

²⁷ Zwanej dalej Decyzją 12.

Konsekwencją użycia niewłaściwego wzoru było powielanie błędów w pakietach do kolejnych tematów,

- sytuacja, o której mowa w pkt. 2) tj. raz wpisywania przełożonego a raz pozostawienia wolnego miejsca wynika z vacatu od początku 2017 roku na stanowisku Kierownika Zespołu Technicznego Wsparcia Granicy, stąd działanie funkcjonariuszy tego Zespołu,
- brak wpisania danych, o których mowa w pkt 3) przez opracowującego pakiety do tematu nr 4, 5 i 6, którego jest bezpośrednim przełożonym nastąpił przez niedopatrzenie,
- sytuacja niewskazania w pakiecie sformułowania „Kluczowe treści merytoryczne”, o której mowa w pkt. 4) wynikała z oczywistej pomyłki pisarskiej i przeoczenia osoby sporządzającej pakiet.

Za powyższe uchybienia o charakterze formalnym, bez negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność odpowiada bezpośrednio osoba (osoby) opracowujące pakiety²⁸, z tytułu zaś sprawowanego nadzoru służbowego odpowiednio

oraz Kierownik.

W jednym²⁹ ze sprawdzonych pakietów nie wyszczególniono celów zajęć, nie zachowano podziału na przebieg części wstępnej, zasadniczej oraz końcowej zajęć, brakowało tabeli przewidzianej wzorem zawierającej „Sugerowane metody” i „Proponowane środki dydaktyczne”, a zamiast „Kluczowych treści merytorycznych” i „Wskazówek metodycznych” użyto sformułowania „Założenia organizacyjno – metodyczne dotyczące realizacji kursu doskonalącego”, a ponadto na stronie tytułowej pakietu nie wpisano danych: stopień, imię i nazwisko bezpośredniego przełożonego.

Zapytana w powyższej kwestii Kierownik wytłumaczyła³⁰, że w dniach 18-21.04.2017 r. odbyło się spotkanie robocze z przedstawicielami wszystkich ośrodków szkolenia Straży Granicznej, na którym ustalono, iż w celu ujednolicenia pod względem merytorycznym materiałów przekazywanych na opisanym kursie, wszystkie ośrodki będą korzystać z programu zaktualizowanego pod koniec 2016 r. w COS SG w Koszalinie. Na chwilę obecną wszystkie ośrodki Straży Granicznej szkolące w tej tematyce bazują na jednakowych pakietach, których treść została wspólnie ustalona.

Wobec uzyskanego wyjaśnienia kontroler nie uznał zastałego stanu rzeczy za uchybienie i nie porównywał z wymogami określonymi dla tego rodzaju dokumentacji w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej.

Poddane czynnościom kontrolnym pakiety zawierały dane osoby (osób)³¹ odpowiedzialnych za opracowanie pakietu, co jest zgodne z § 7 ust. 6 Decyzji 67. W przedstawionych do kontroli materiałach nie stwierdzono, żeby którykolwiek pakiet był aktualizowany, więc nie sprawdzono realizacji zadań związanych z aktualizacją pakietów, o której mowa także w § 7 ust. 12 i ust. 17 Decyzji 67.

W przypadku 22 poddanych kontroli pakietów, które zostały opracowane w formie papierowej zatwierdzenia dokonał bezpośredni przełożony funkcjonariuszy opracowujących pakiet. Dla pozostałych 39 skontrolowanych pakietów, opracowanych w formie elektronicznej, zastosowanie miały przepisy § 7 ust. 10 Decyzji 67 tj. bezpośredni przełożony wykonawcy pakietu sporządza wykaz pakietów opracowanych w formie elektronicznej, na którym dokonuje zatwierdzenia.

²⁸ Dane poszczególnych funkcjonariuszy zawarte w aktach kontroli.

²⁹ Pakiet pt.: Szkolenie okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych.

³⁰ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

³¹ W zależności od pakietu był to jeden lub dwóch funkcjonariuszy.

W przypadku 2 pakietów³² pojawiła się wątpliwość, kto powinien zatwierdzić pakiet do zajęć, gdyż jako osobę opracowującą pakiet wskazano funkcjonariusza ZO OSS SG³³, zaś w wykazie do pakietów sporządzonych w formie elektronicznej³⁴ obejmującym sprawdzane pakiety³⁵, chociaż nie było to wymagane przepisami i było niezgodne z obowiązującym wzorem takiego wykazu, wpisano jako osobę odpowiedzialną za pakiet funkcjonariusza Zakładu Zabezpieczenia Działań OSS SG³⁶.

W złożonych na tę okoliczność wyjaśnieniach³⁷ Kierownik stwierdziła, że jest to konsekwencja faktu, że tematyka kursu realizowana jest częściowo przez ZO OSS SG, a częściowo przez Zakład Zabezpieczenia Działań OSS SG, w tym tematy 4-6 omawianego kursu doskonalącego i nie było pewne czy podać osobę z zakładu odpowiedzialnego za kurs, czy osobę, która ten pakiet faktycznie opracowała. Stąd wynikała rozbieżność we wprowadzeniu różnych osób jako odpowiedzialne za pakiet. W świetle przyjętych wyjaśnień kontroler uznał, że obowiązek wynikający z zapisów § 7 ust. 10 Decyzji 67 nie należy do Kierownika kontrolowanego zakładu, jednakże powstała sytuacja, rodząca wątpliwości w zakresie odpowiedzialności za opracowanie pakietu będzie wymagała wydania zaleceń.

W jednym z wykazów³⁸ stwierdzono, że mimo wpisania właściwych danych osoby zatwierdzającej pakiet w odpowiedniej rubryce brakowało z kolei podpisu tej osoby³⁹. W tym samym wykazie, zamiast bezpośredniego przełożonego wykonawcy pakietu tj.

wpisano Kierownika⁴⁰, który dokonał zatwierdzenia całości wykazu.

Badany wykaz nie dookreślał Zespołu/Referatu sporządzającego wykaz oraz nie miał wypełnionych kolumn „data zatwierdzenia” oraz wskazania w pierwszej kolumnie „rodzaju pakietu”.

W przypadku kolejnego z przeanalizowanych wykazów⁴¹ stwierdzono brak wskazania na „rodzaj pakietu”.

W przypadku 4 następných wykazów⁴² stwierdzono niezgodność z wymaganiami określonymi zapisami § 7 ust. 10 i ust. 14 oraz załącznika nr 3 do Decyzji 67 w nw. zakresie:

- a) brak jest nagłówka „Wykaz pakietów sporządzonych w formie elektronicznej”;

³² Pakiet pt.: Wspólne patrole - udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia temat nr 4: Działania funkcjonariuszy SG na miejscu wystąpienia sytuacji kryzysowej (miejscu zdarzenia) – (np.: powódź, pożar, zaginięcie ludzi, wypadek na drodze, impreza masowa),
Pakiet pt.: Wspólne patrole - udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia temat nr 5: Zabezpieczenie miejsca zdarzenia.

³³

³⁴ Zwany dalej wykazem.

³⁵ Dowód nr 7 (akta kontroli 10) - *Kurs doskonalący - wspólne patrole – udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia.*

³⁶

³⁷ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

³⁸ Dowód nr 8 (akta kontroli 11) - *Wykaz pakietów sporządzonych w formie elektronicznej. Przygotowanie funkcjonariuszy do realizacji zadań służbowych w ramach współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz innymi państwami w ramach umów bilateralnych.*

³⁹ Lp. 4 wykazu.

⁴⁰ Lp. 18 wykazu.

⁴¹ Dowód nr 4 (akta kontroli 5-7) - *Wykaz pakietów sporządzonych w formie elektronicznej.*

⁴² Dowód nr 3 (akta kontroli 3-4) - *Wykaz pakietów programu szkolenia podstawowego-dział III.*

Dowód nr 5 (akta kontroli 8) - *Kurs podstawowy, część II szkolenie wspierające – BHP i Kurs doskonalący – szkolenie okresowe BHP.*

Dowód nr 6 (akta kontroli 9) - *Kurs doskonalący - pierwsza pomoc.*

Dowód nr 7 (akta kontroli 10) - *Kurs doskonalący - wspólne patrole – udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia.*

- b) brak jest dookreślenia Zakładu, Zespołu/Referatu sporządzającego wykaz;
- c) brak jest kolumny „Rodzaj szkolenia/rodzaj pakietu”, „Dział/przedmiot”, „Data zatwierdzenia”;
- d) zamiast kolumny „Temat” jest kolumna „Pakiet”;
- e) zamiast kolumny „Stopień, imię, nazwisko i podpis osoby zatwierdzającej pakiet” jest kolumna „Osoba odpowiedzialna za pakiet”.

Ww. uchybienia skutkują przede wszystkim brakiem rzetelnych informacji o pakietach objętych wykazami w kwestiach terminu, kiedy został zatwierdzony (wprowadzony do obiegu służbowego) i osób uprawnionych do jego zatwierdzenia (brak elementu bezpośredniego nadzoru służbowego).

Odpowiedzialnym za nie jest Kierownik, która wytłumaczyła⁴³, że w poprzednio obowiązującej Decyzji 12 nie było określonego wzoru jak ten wykaz ma wyglądać, więc zrobiła go według własnego uznania, dostosowując do potrzeb Zakładu tak, aby był jak najbardziej pomocny. Przy kolejnych nowelizacjach tej decyzji Kierownik przeoczyła, że od marca 2017 roku określono ściśle jego wzór w formie załącznika do decyzji Nr 37 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie organizacji i ewidencjonowania procesu dydaktycznego w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu. Jak nadmieniła Kierownik wzór tego dokumentu, nie jest dostosowany do kursów realizowanych przez więcej niż jedną komórkę organizacyjną Ośrodka. Ponadto wg wyjaśnień ww. w poprzednio obowiązującej Decyzji 12, zgodnie z § 9 ust. 8 kierownik zakładu dydaktycznego był odpowiedzialny za sporządzenie wykazu pakietów i z takim przekonaniem opracowała omawiane dokumenty. W ciągu kolejnych zmian decyzji Kierownik przeoczyła, że jest to odpowiedzialność także kierowników zespołów w stosunku do ich podwładnych i zatwierdzała ww. wykazy z przyzwyczajenia. Dodatkowo Kierownik potwierdziła, że istnieją dwa rodzaje pakietów: dydaktyczny i pakiet dydaktyczny jednostki podsumowującej, co przeoczono podczas sporządzania skontrolowanych wykazów.

Powyższe uchybienia, bez negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność, uznano za uchybienia formalne, gdyż ostatecznie Kierownik⁴⁴, z pominięciem bezpośredniego przełożonego wykonawcy, zatwierdził omawiane wykazy. Ponadto służyły one, mimo nie zachowania danych określonych wzorem, do identyfikacji poszczególnych pakietów, do których zostały sporządzone, a dodatkowo pełniły funkcję pomocniczą w zakresie osób odpowiedzialnych za sporządzenie poszczególnych pakietów.

W jednym z wykazów pakietów⁴⁵ w L.p. 4 stwierdzono niedokładną nazwę tematu, którego pakiet dotyczy tj. zamiast „SG” powinno być „wspólnego patrolu”. Powyższe uchybienie o charakterze formalnym, bez negatywnego wpływu na badany obszar, za które odpowiada Kierownik było spowodowane powieleniem błędu w pisowni tematu zastosowanym w samym pakiecie, w oparciu o który był sporządzony wykaz.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że żaden z przedstawionych do kontroli wykazów⁴⁶ nie był nigdzie zaewidencjonowany, co stanowi naruszenie postanowień § 17

⁴³ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

⁴⁴ W przypadku „Wykazu pakietów programu szkolenia podstawowego - dział III” zgodnie z obowiązującymi przepisami zatwierdzenia dokonał Kierownik Zespołu Kontroli Ruchu Granicznego i Bezpieczeństwa w Komunikacji ZO OSS SG oraz w przypadku „Wykazu pakietów sporządzonych w formie elektronicznej” zgodnie z obowiązującymi przepisami zatwierdzenia dokonał Kierownik Zespołu Służby Granicznej ZO OSS SG.

⁴⁵ Dowód nr 7 (akta kontroli 10) - *Kurs doskonalący – wspólne patrole – udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia.*

⁴⁶ Dowód nr 3 (akta kontroli 3-4) - *Wykaz pakietów programu szkolenia podstawowego – dział III.*

Dowód nr 4 (akta kontroli 5-7) - *Wykaz pakietów sporządzonych w formie elektronicznej.*

instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik do Decyzji nr 59 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG nr 3, poz. 15 z późn. zm.), zgodnie, z którym dokumenty wytworzone w jednostkach lub komórkach organizacyjnych albo otrzymane przez te jednostki lub komórki podlegają rejestracji w urządzeniach ewidencyjnych prowadzonych przez kancelarię lub w urządzeniach ewidencyjnych wydanych przez kancelarię właściwym osobom, niezależnie od formy, sposobu i miejsca ich wykonania, z zastrzeżeniem, że dopuszcza się nie rejestrowanie dokumentu włączanego bezpośrednio do teczki posiadającej spis zawartości, pod warunkiem wyszczególnienia go w tym spisie (§ 18 ww. instrukcji).

Zgodnie ze złożonymi przez Kierownika wyjaśnieniami⁴⁷ powyższe jest spowodowane niedopatrzeniem. Wykaz pakietów traktowany jest jako pomoc robocza Zakładu i podlega ciągłym zmianom, w związku z tym nie dopełniono obowiązku rejestracji.

Brak ewidencji ww. wykazów rodzi potencjalną możliwość tworzenia kolejnych wersji takiego wykazu bez pewności, co do jego aktualności, a także umożliwia dowolny sposób postępowania z dokumentem.

Za powyższe uchybienie o charakterze formalnym, niewpływające ujemnie na kontrolowaną działalność odpowiada Kierownik.

Pakiety były przechowywane w kancelariach funkcjonariuszy odpowiedzialnych za przeprowadzenie zajęć w poszczególnych kursach doskonalących czy za tematy zajęć dla szkolenia, co jest zgodne z treściami § 7 ust. 11 Decyzji 67.

Pozytywnie z uchybieniami oceniono pod względem legalności i rzetelności opracowanie, zatwierdzanie i przechowywanie pakietów dydaktycznych.

3) *Rzetelność stosowania aktualnych aktów prawnych w sporządzonych pakietach dydaktycznych.*

Czynnościom kontrolnym w badanym zakresie poddano aktualność aktów prawnych wyszczególnionych w treści sprawdzanego pakietu lub w części końcowej „Literatura i inne źródła”, o ile była wypełniona, gdyż ta część wypełniana jest treścią, gdy jest to niezbędne do osiągnięcia celów zajęć. Nie odniesiono się do merytorycznej zawartości aktów prawnych, jedynie do określenia ich aktualności na podstawie informacji zawartych w Systemie Informacji Prawnej (Lex Omega) lub w razie konieczności innych źródłach. Po zbadaniu 27 z 61 pakietów, w których wskazano akty prawne stwierdzono⁴⁸:

- 6 przypadków podania nieobowiązujących aktów prawnych⁴⁹;
- 5 przypadków stosowania metryczki promulgacyjnej do aktów prawnych bez uwzględnienia zmian do tych aktów prawnych poprzez dopisek „z późn. zm.”;
- 10 przypadków przytaczania pośredniego tekstu jednolitego aktu prawnego, choć istniały już późniejsze wersje (tekst jednolity) tego aktu prawnego;

Dowód nr 5 (akta kontroli 8) - Kurs podstawowy, część II szkolenie wspierające – BHP i „Kurs doskonalący – szkolenie okresowe BHP”.

Dowód nr 6 (akta kontroli 9) - Kurs doskonalący - pierwsza pomoc.

Dowód nr 7 (akta kontroli 10) - Kurs doskonalący - wspólne patrole – udzielanie pierwszej pomocy w miejscu zdarzenia.

Dowód nr 8 (akta kontroli 11) - Wykaz pakietów sporządzonych w formie elektronicznej. Przygotowanie funkcjonariuszy do realizacji zadań służbowych w ramach współpracy transgranicznej z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz innymi państwami w ramach umów bilateralnych.

⁴⁷ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.

⁴⁸ Dowód nr 12 (akta kontroli 22-36) - Notatka służbowa z dnia 5.02.2018 r.

⁴⁹ Dowód nr 10 (akta kontroli 13-20) - Pakiety, w których zastosowano nieaktualne akty prawne.

- 3 przypadki stosowania niepełnych nazw aktów prawnych z jednoczesnym brakiem przytoczenia miejsca ogłoszenia tych aktów prawnych w metryczce promulgacyjnej.

Powyższe działanie osób podających w pakietach nazwy aktów prawnych i miejsce ich ogłoszenia stanowi naruszenie zasady opisanej w § 161 ust. 3 załącznika do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”⁵⁰. Zgodnie z § 161 ust. 1 zasady przytaczania tytułów aktów normatywnych, wraz z oznaczeniem roczników oraz pozycji dzienników urzędowych, w których te akty zostały ogłoszone, wyrażone w § 158 ust. 1 i 3-7 ww. rozporządzenia, stosuje się również w przepisach epizodycznych, przejściowych i dostosowujących oraz w przepisach zmieniających i uchylających przy powoływaniu zmienianych albo uchylanych aktów normatywnych, a także w podstawach prawnych aktów normatywnych innych niż ustawa.

Z kolei § 161 ust. 2 tego samego rozporządzenia mówi, iż podając oznaczenia roczników oraz pozycji, w których zostały ogłoszone kolejne zmiany zmienianego albo uchylanego aktu normatywnego lub jego teksty jednolite, podaje się roczniki oraz pozycje dzienników urzędowych, które ukazały się do dnia uchwalenia albo wydania aktu zmieniającego albo uchylającego.

Wg § 161 ust. 3 omawianego rozporządzenia zasadę wyrażoną w ust. 2 stosuje się odpowiednio do podstaw prawnych aktów normatywnych innych niż ustawa.

Poprzez analogię do zapisów § 158 ust. 1 opisywanego rozporządzenia, jeżeli w akcie normatywnym odsyła się do innego aktu normatywnego, przy odesłaniu przytacza się w całości **aktualny tytuł tego aktu oraz oznaczenie:**

- 1) pozycji oraz, w razie potrzeby, rocznika dziennika urzędowego, w którym ten akt ogłoszono - jeżeli akt ten nie był nowelizowany;
- 2) pozycji oraz, w razie potrzeby, rocznika dziennika urzędowego, w którym ogłoszono zarówno pierwotny tekst tego aktu, jak i akty zmieniające ten akt - jeżeli akt ten był nowelizowany, a nie ogłoszono jego tekstu jednolitego;
- 3) rocznika oraz pozycji dziennika urzędowego, w którym ogłoszono ostatni tekst jednolity tego aktu - jeżeli ogłoszono taki tekst jednolity;
- 4) rocznika oraz pozycji dziennika urzędowego, w którym ogłoszono tekst jednolity, oraz dziennika urzędowego, w którym ogłoszono akty zmieniające tekst jednolity tego aktu - jeżeli ogłoszono tekst jednolity tego aktu, a był on nowelizowany.

Zgodnie z § 158 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia powołując się na obowiązujący akt prawny, jeżeli liczba zmian aktu normatywnego, do którego następuje odesłanie, albo jego tekstu jednolitego jest większa niż pięć, można nie wymieniać roczników oraz pozycji dzienników urzędowych, w których ogłoszono te zmiany, a poprzestać jedynie na podaniu pozycji oraz, w razie potrzeby, rocznika dziennika urzędowego, w którym ogłoszono pierwotny tekst tego aktu albo jego ostatni tekst jednolity z dopiskiem „z późn. zm.”, po którym zamieszcza się odnośnik.

Wg Kierownik⁵¹ podlegli funkcjonariusze w miarę posiadanych możliwości oraz w oparciu o dostępne informacje, rzetelnie oraz systematycznie nanoszą zmiany w dokumentacji służącej do celów dydaktycznych. Priorytetem zawsze są materiały wykorzystywane bezpośrednio w procesie dydaktycznym tj. prezentacje oraz materiały pomocnicze dla słuchaczy i poszczególni wykładowcy przed każdymi zajęciami dokonują bieżącej kontroli ww. materiałów, nanosząc niezbędne zmiany. W tym zmiany dotyczące metryk aktów prawnych. Informacje przedstawiane słuchaczom zawierają adres publikacji aktu prawnego oraz jego tytuł. Stwierdzone uchybienia wynikają z dynamiki zmian niektórych aktów

⁵⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 283.

⁵¹ Dowód nr 13 (akta kontroli 37-50) - *Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień od Kierownika.*

prawnych. Ponadto jak wskazała, w tym samym pakiecie wpisany jest nowy akt prawny i podawany do wiadomości słuchaczy, a ten odwołany nie został usunięty.

Powstałe uchybienia wynikają z przeoczenia prowadzących zajęcia, ale ich brak ma charakter porządkujący i nie wpływa na treści merytoryczne przekazywane słuchaczom podczas zajęć.

Ponadto przytoczenie podstaw prawnych nieobowiązującej decyzji wewnętrznej w 3 pakietach Kierownik tłumaczyła niedopatrzeniem związanym z czasochłonnością zadań służbowych związanych z wdrożeniem i nadzorem nad pracą dwóch nowych osób w podległej komórce organizacyjnej, w której powstały uchybienia – tj. Referacie Ogólnym. Ponadto jak stwierdziła, ww. nie ma potrzeby wskazywania tego aktu prawnego, gdyż program szkolenia podstawowego podaje rygor zaliczenia tego przedmiotu, więc nie ma konieczności podawania go w pakiecie - stąd wpis ten jest niepotrzebny.

Ww. wyjaśnienia, w związku z tym, że kontroli podlegały wyłącznie pakiety, a nie materiały dodatkowe, w tym prezentacje multimedialne, które mają charakter fakultatywny, oraz fakt, iż rzeczywiście w tych samych pakietach znalazły się zarówno nieobowiązujące jak i aktualne akty prawne, a także w związku ze zbędnością odsyłania w pakiecie do decyzji wewnętrznej, która nakazywała określenie w nim rygoru zaliczenia przedmiotu, kontroler przyjął wyjaśnienia za wystarczające.

Opisane uchybienia, które potencjalnie mogłyby skutkować niewłaściwymi treściami merytorycznymi przekazywanymi słuchaczom Ośrodka, w związku z uzyskanymi wyjaśnieniami uznano uchybieniami o charakterze formalnym, nie wpływającymi ujemnie na badany obszar.

Odpowiedzialni za nie bezpośrednio są funkcjonariusze, którzy opracowali pakiety⁵², a pośrednio z racji sprawowanego

oraz Kierownik.

Pozytywnie z uchybieniami oceniono pod względem rzetelności stosowanie aktualnych aktów prawnych w sporządzonych pakietach dydaktycznych.

VI. Wnioski i zalecenia pokontrolne:

Zalecenia:

1. Należy dokonać aktualizacji bądź ponownego opracowania pakietów dydaktycznych z uwzględnieniem stwierdzonych podczas kontroli uchybień.
2. Należy w ramach nadzoru służbowego dokonać przeglądu nie poddanych kontroli pakietów dydaktycznych pod kątem stwierdzonych podczas czynności kontrolnych uchybień.
3. Należy opracować wykazy pakietów opracowanych w formie elektronicznej zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 3 Decyzji Nr 67 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 26 lipca 2017 r. w *sprawie organizacji i ewidencjonowania procesu dydaktycznego w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu*.
4. Należy przypomnieć podległym funkcjonariuszom i pracownikom treści Decyzji Nr 67 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 26 lipca 2017 r. w *sprawie organizacji i ewidencjonowania procesu dydaktycznego w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu* i wzmocnić nadzór służbowy nad przestrzeganiem realizacji postanowień tej decyzji.
5. Należy dokonać rejestracji wykazów pakietów opracowanych w formie elektronicznej, zgodnie z postanowieniami instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik do Decyzji nr 59 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 lutego 2010 r. w *sprawie*

⁵² Dane poszczególnych funkcjonariuszy zawarte w aktach kontroli.

wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG nr 3, poz. 15 z późn. zm.)

6. Należy wprowadzić mechanizmy nadzoru służbowego nad bieżącą i równoległą aktualizacją aktów prawnych wykorzystywanych zarówno w pakietach dydaktycznych jak i w pomocach dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć dydaktycznych.
7. Należy podjąć działania mające na celu usprawnienie opracowania i zatwierdzania dokumentacji wynikającej z postanowień Decyzji Nr 67 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie organizacji i ewidencjonowania procesu dydaktycznego w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu dotyczącej co najmniej dwóch komórek organizacyjnych jednocześnie.
8. Należy do dnia 27.04.2018 r. poinformować Komendanta OSS SG za pośrednictwem Referatu Kontroli w Kierownictwie OSS SG, o sposobie wykonania zaleceń lub przyczynach ich niewykonania.

VII. Pozostałe informacje i pouczenie.

Pisemnych informacji, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 3 Wytycznych nie składano.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden dla kierownika podmiotu kontrolowanego i zostanie przekazany poprzez Kancelarię Tajną Sekcji Ochrony Informacji Wydziału Ochrony Informacji OSS SG, drugi ad acta Referat Kontroli w Kierownictwie OSS SG.

Zgodnie z § 34 załącznika do Decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. poz. 43 z późn. zm.), w związku z decyzją nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w „Księżce kontroli OSS SG”, zarejestrowanej w Rtd nr 10/2009 pod pozycją nr 8 w 2017 roku.

KOMENDANT
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej
im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna
w Lubaniu
plk SG Roman LUBIŃSKI

.....
(stopień, imię i nazwisko, stanowisko oraz podpis
zarządzającego kontrolę)

Wykonano w 2 egzemplarzach:

Egz. nr 1 – Kierownik Zakładu Ogólnozawodowego OSS SG

Egz. nr 2 - ad acta Referat Kontroli w Kierownictwie OSS SG

Sporz./Wyk.: Kontroler wykonujący jednocześnie zadania kierownika zespołu kontrolnego (6664265)

Dnia: 22.02.2018 r.